

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«АГРОНОМІЯ»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю Н1 Агрономія

галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Освітня кваліфікація: *магістр з агрономії*

Назва спеціалізації: _____

Професійна кваліфікація: _____

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

_____/ О. О. Непочатенко/

(протокол №5 від «12» березня 2025 р.,
перезатвердження протокол №7 від «08» квітня 2025 р.)
Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2025 р.

Ректор _____/ О. О. Непочатенко/

(наказ №01-16/19од «12» березня 2025 р.,
перезатвердження наказ №01-16/19од «09» квітня 2025 р.)

Умань 2025 р.

ПЕРЕДМОВА (ПРЕАМБУЛА)

В основу формування змісту підготовки магістрів зі спеціальності покладено відповідність наявним і перспективним потребам галузей землеробства та рослинництва; забезпечення гнучкості в системі підготовки фахівців для їх адаптації до швидкозмінних вимог національного та міжнародного ринків праці; інтеграція освітньої, науково-дослідної та інноваційної діяльності за прикладом провідних дослідницьких університетів світу.

Навчання магістрів зі спеціальності Н1 Агрономія спрямоване на ефективну індивідуальну підготовку фахівця, здатного застосувати адаптивні технології вирощування сільськогосподарських культур, забезпечити їх господарську, енергетичну, економічну та екологічну ефективність. Після закінчення навчання фахівець здатний розробити і реалізувати заходи з підвищення ефективності використання біологічного потенціалу сортів, формування продуктивності та якості врожаю залежно від ґрунтово-кліматичних умов та елементів технології вирощування культур, вирішення сучасних виробничих та наукових завдань з технології виробництва, післязбиральної доробки та зберігання продукції рослинництва.

Освітньо-професійна програма з підготовки магістрів у галузі знань – Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина, спеціальності – Н1 Агрономія, при Уманському національному університеті розроблена робочою (проектною) групою у складі:

№ п/п	ПІБ	Посада	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник (гарант) проектної групи			
1.	Діордієва Ірина Павлівна	доцент кафедри генетики, селекції та біотехнології рослин	доктор сільськогосподарських наук
Члени проектної групи			
2.	Рябовол Людмила Олегівна	професор кафедри генетики, селекції та біотехнології рослин	доктор сільськогосподарських наук, професор
3.	Господаренко Григорій Миколайович	професор кафедри агрохімії та ґрунтознавства	доктор сільськогосподарських наук, професор

Залучені стейкхолдери			
№ п/п	ПІБ	До якої групи стейкхолдерів належить (здобувач вищої освіти, випускник, роботодавець тощо)	Науковий ступінь, вчене звання (за наявності)
Здобувач вищої освіти			
1.	Бабій Владислав Миколайович	студент 11 м-а групи факультету агрономії	—
Випускник			
2.	Дереневич Володимир Васильович	агроном з насінництва в Південно-Східному регіоні, Bayer, ТОВ «Монсанта Насіння»	—
Роботодавець			
3.	Воропай Олександр Васильович	керівник відділу з вирощування та виробництва насіння ПП «АДЛЄР»	—

Програма погоджена вченою радою факультету агрономії (протокол № 5 від 11.03.2025 р.) і схвалена Науково-методичною радою Уманського національного університету (протокол № 4 від 03.03.2025 р.).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Аніщенко Олексій Юрійович, начальник відділу селекції ТОВ «Монсанта Насіння».

2. Грабовий Володимир Миколайович, директор Дендрологічного парку «Софіївка» НАН України, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник.

3. Брага Василь Васильович, генеральний директор – член Правління ТОВ «УніферІкс».

4. Юрій Петрович Галасун, технолог з агрономії ТОВ «НВФ «Урожай МХП», кандидат сільськогосподарських наук.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності Н1 Агрономія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Уманський національний університет; факультет агрономії; кафедри: агрохімії та ґрунтознавства; генетики, селекції рослин та біотехнології; загального землеробства; рослинництва.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр. Бакалавр з агрономії.
Офіційна назва освітньої програми	Агрономія. Agronomy.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС.
Форма здобуття освіти	Денна – 1 рік і 4 місяці, заочна – 1 рік і 4 місяці.
Наявність акредитації	Акредитовано 24.11.2023 р. за рівнем магістр. Протокол №6227. Термін дії сертифіката – до 01.07.2029 р.
Цикл/рівень	FQ-ЕНЕА – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК України – 7 рівень.
Передумови	Наявність ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст), магістра.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 4 місяці.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ects.udau.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців зі спеціальності Н1 Агрономія здатних розв'язувати складні задачі і вирішувати проблеми під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, впровадження їх результатів у виробництво, здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область	<i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> ґрунти; сорти та гібриди сільськогосподарських культур, біологічні фактори ризику; добрива; засоби захисту; взаємозв'язок компонентів агроценозів; технологічні процеси вирощування в умовах зміни клімату. <i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів теоретичних знань, практичних умінь і навичок; здатності досліджувати й управляти формуванням продуктивності агроценозів і якістю врожаю; управляти процесами доробки та зберігання продукції рослинництва; обґрунтовувати еколого-економічну доцільність впровадження агротехнологій; оволодіння загальними засадами методології наукової та професійної діяльності й інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру.

	<i>Теоретичний зміст предметної області:</i> прикладні аспекти природничих наук; поняття, концепції і принципи агрономії; управління ґрунтами та продукційними процесами агроценозів; контроль біологічного різноманіття; кероване та кліматоорієнтоване виробництво сільськогосподарських культур; механізація, автоматизація й діджиталізація процесів вирощування. <i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові (гіпотеза, експеримент, аналіз, індукція, дедукція, моделювання, узагальнення), спеціальні (лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий) методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, агротехнічні заходи, загальні технології вирощування сільськогосподарських культур. <i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування і програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових і польових досліджень в агрономії.
Орієнтація освітньої програми	<i>Освітня та професійна орієнтація програми</i> – структура ОПП передбачає оволодіння фундаментальними знаннями щодо закономірностей формування врожайності та якості продукції рослинництва, її зберігання і доробки та впровадження сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур, використання результатів дослідницької діяльності для розв’язання комплексних завдань у сфері агрономії. <i>Дослідницька орієнтація програми</i> – реалізація ОПП передбачає виконання наукових досліджень спрямованих на переосмислення наявних знань щодо закономірностей селекційних, агротехнічних процесів і закономірностей формування врожайності та якості продукції при проєктуванні та виконанні кваліфікаційної магістерської роботи. <i>Прикладна орієнтація</i> – ОПП передбачає використання результатів дослідницької діяльності для вирішення актуальних проблем в агрономії.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<i>Загальна освіта</i> в предметній області. <i>Спеціальна.</i> Формування та розвиток професійних компетентностей для діяльності в галузі агрономії з урахуванням сучасних вимог. <i>Ключові слова:</i> ґрунт; сорт, гібрид, біологічний фактор ризику; добриво; засіб захисту; компонент агроценозу; технологічний процес вирощування.
Особливості програми	Підготовка висококваліфікованого фахівця з сучасними знаннями предметної області здатного вирішувати професійні завдання в галузі агрономії з орієнтацією на регіональні потреби ринку праці, що забезпечується: • шляхом співпраці з агроформуваннями різних форм власності і спеціалізації, що реалізують інноваційний розвиток аграрного сектору економіки регіону, створюють умови для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії та забезпечують підготовку фахівців у реальному середовищі до майбутньої професійної діяльності; • шляхом використання практичного досвіду передових господарств регіону, що теоретично обґрунтований під час викладання фахових дисциплін і спрямований на забезпечення технологічних прийомів в агрономії.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	

Придатність до працевлаштування	Випускник програми відповідно до отриманої спеціальності здатний для організаційно-керівницької діяльності в системі аграрного сектору України. Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) випускник може працевлаштуватися на посади з наступними професійними назвами робіт: агроном (2213.2); агроном-інспектор (2213.2); науковий співробітник (2145.1); асистент (2310.2); директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1); директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1); директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1).
Подальше навчання	Продовження навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання і навчання ґрунтуються на компетентнісному, студентоцентрованому, діяльнісному та практико- і проблемноорієнтованому підходах. Застосовується комплекс традиційних та інноваційних методів і технологій навчання (освітні технології – особистісно зорієнтовані, практико-спрямовані, проблемнорозвивальні, інтерактивні, інформаційно-комунікативні, інноваційні; методи – організації, здійснення, стимулювання, мотивації та контролю за ефективністю і корекції навчальнопізнавальної діяльності; професійно зорієнтовані методики). Проводиться у формі: лекцій (мультимедійних, інтерактивних); семінарів, практичних і лабораторних занять спрямованих на активізацію пошуково-творчої діяльності здобувачів; самостійної та індивідуальної роботи для розвитку професійно-орієнтованої творчості та виробничої практики.
Оцінювання	Оцінювання якості освоєння освітньо-професійної програми включає поточний і підсумковий контроль знань (семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти). <i>Поточне оцінювання</i> – на практичних, лабораторних заняттях (усне або письмове опитування, експрес-контроль, виступи здобувачів під час обговорення питань, контрольні роботи, тестовий контроль, звіти, презентації тощо). <i>Підсумковий семестровий контроль</i> – екзамен або залік (диференційований залік). <i>Підсумкова атестація</i> – захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 4. Здатність працювати в міжнародному контексті. 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними. 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
Фахові компетентності	1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні

спеціальності (ФК)	відмінності. 2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії. 3. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур, 4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції. 5. Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії. 6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефхівцям, 7. Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових і рослинних зразків. 8. Здатність до розробки та викладання навчальних дисциплін у закладах вищої та фахової передвищої освіти.
---------------------------	---

7 – Програмні результати навчання

1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії.
2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.
3. Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів, та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.
4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.
5. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.
6. Оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково обґрунтованих систем їхнього застосування.
7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.
8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.
9. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства.
10. Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.
11. Здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок.
12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.
13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Навчальний процес забезпечують провідні фахівці кафедр університету, які мають науковий ступінь та/або вчене звання та є штатними співробітниками Уманського НУ. Всі науково-педагогічні працівники мають підтверджений рівень наукової і професійної активності. Крім цього, для проведення відкритих лекцій і практичних занять, у т. ч. в умовах виробництва, долучаються фахівці з агрономії від сільськогосподарських підприємств різних форм власності і господарювання.
Матеріально-технічне забезпечення	• навчальні корпуси; • гуртожитки; • тематичні кабінети; • спеціалізовані лабораторії; • комп'ютерні класи; • пункти харчування; • точки бездротового доступу до мережі Інтернет; • мультимедійне обладнання; • спортивний зал, спортивні майданчики.
Інформаційне та навчально – методичне забезпечення	• офіційний сайт Уманського НУ (https://www.udau.edu.ua); • точки бездротового доступу до мережі Інтернет; • необмежений доступ до мережі Інтернет; • наукова бібліотека, читальні зали; • віртуальне навчальне середовище Moodle; • університетський репозитарій; • корпоративна пошта; • навчальні і робочі плани; • графіки навчального процесу; • навчально-методичні комплекси дисциплін; • навчальні та робочі програми дисциплін; • методичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; • програми практик; • методичні вказівки щодо виконання курсових робіт; • критерії оцінювання рівня підготовки; • пакети ректорських контрольних робіт • пакети комплексних контрольних робіт.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Уманським національним університетом та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод і меморандумів: – Природничий університет у м. Вроцлав (Республіка Польща); – Державна вища школа імені Папи Яна Павла II в м. Біла Підляська, (Республіка Польща); – Аграрний університет імені Хугона Коллонтая в Кракові (Республіка Польща); – Монгольський державний сільськогосподарський університет, м. Улан-Батор (Монголія); – Варшавський університет природничих наук (Республіка Польща);

	– Інститут технологічних та природничих наук Національного дослідницького інституту (ІТП-НДІ) (Республіка Польща); – Університет Південної Богемії в Чеських Будейовіцах (Чеська республіка); Природничий університет у Любліні (Республіка Польща).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Зарахування відбувається згідно «Правил прийому до Уманського НУ», затверджених Вченою радою УНУ. Навчання проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практика, підготовка кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту))	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Освітні компоненти гуманітарної, соціально-економічної та природничо-наукової підготовки			
OK1	Ділова українська та іноземна мова	3,0	Залік
OK2	Філософія науки та психологія і педагогіка	3,0	Залік
OK3	Моделювання технологічних процесів і систем	3,0	Екзамен
OK4	Аграрне та екологічне право	3,0	Залік
Всього		12	
1.2. Освітні компоненти професійної та практичної підготовки			
OK5	Методи й організація досліджень в агрономії	4,0	Залік
OK6	Біотехнологія в рослинництві	4,0	Екзамен
OK7	Охорона праці в агрономії	3,0	Залік
OK8	Еколого-біологічне рослинництво	4,0	Екзамен
OK9	Охорона і відновлення родючості ґрунтів	4,5	Екзамен
OK10	Виробнича практика	10,5	Залік
OK11	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	6,0	Захист кваліфікаційної роботи
Всього		36	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180,0	
Вибіркові компоненти ОП			
ВК1.1	1.1. Фахові освітні компоненти		
ВК1	Дисципліна 1	3,0	Екзамен
ВК2	Дисципліна 2	3,0	Екзамен
ВК3	Дисципліна 3	6,0	Екзамен
ВК4	Дисципліна 4	6,0	Екзамен
ВК5	Дисципліна 5	3,0	Екзамен
ВК6	Дисципліна 6	6,0	Екзамен
ВК7	Дисципліна 7	3,0	Екзамен
ВК8	Дисципліна 8	3,0	Екзамен
ВК9	Дисципліна 9	3,0	Екзамен
ВК10	Дисципліна 10	3,0	Екзамен
Всього		39	

1	2	3	4
BK1.2	1.2. Загальноуніверситетські освітні компоненти		
BK11	Дисципліна 11	3,0	Залік
Всього		3,0	
Загальний обсяг вибірових компонент		42,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90,0	

* здобувачі здійснюють свій вибір відповідно до Положення «Про вибіркові дисципліни в Уманському національному університеті садівництва»;

** вибір здійснюється з каталогу елективних дисциплін в електронному кабінеті здобувача.

*** для здобувачів чоловічої статі денної та дуальної форми навчання, які досягли 18-річного віку обов'язковим вибором у четвертому семестрі (для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти) та у другому семестрі (для здобувачів на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітнього ступеня молодшого бакалавра) є дисципліна «Базова загальновійськова підготовка». Для усіх інших здобувачів: 1. Здобувачі чоловічої статі, які: 1) визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби; 2) до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах; 3) проходили військову службу; 4) мають сертифікат про проходження базової підготовки та здобуття військово-облікової спеціальності; 2. Здобувачів жіночої статі вибір дисципліни «Базова загальновійськова підготовка» є вільним.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

І курс		ІІ курс
1 семестр	2 семестр	3 семестр
Ділова українська та іноземна мова	Виробнича практика	Охорона і відновлення родючості ґрунтів
Філософія науки та психологія і педагогіка	Вибірковий освітній компонент	Вибірковий освітній компонент
Моделювання технологічних процесів і систем	Вибірковий освітній компонент	Вибірковий освітній компонент
Аграрне та екологічне право	Вибірковий освітній компонент	Вибірковий освітній компонент
Методи й організація досліджень в агрономії	Вибірковий освітній компонент	Вибірковий освітній компонент
Біотехнологія в рослинництві	Вибірковий освітній компонент	Вибірковий освітній компонент
Охорона праці в агрономії		Вибірковий освітній компонент
Еколого-біологічне рослинництво		
Науково-дослідна робота		
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи

Умовні позначення:

	– обов'язкові освітні компоненти гуманітарної, соціально-економічної та природничо-наукової підготовки;
	– обов'язкові освітні компоненти професійної та практичної підготовки;
	– вибіркові фахові освітні компоненти;
	– вибіркові загальноуніверситетські освітні компоненти.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності Н1 Агрономія проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та закінчується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації Магістр з агрономії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11
ЗК 1		•									•
ЗК 2		•									
ЗК 3					•		•			•	•
ЗК 4	•										
ЗК 5			•		•			•			•
ЗК 6				•		•	•	•	•		
ФК 1		•								•	
ФК 2					•						
ФК 3			•			•		•			
ФК 4				•				•	•		
ФК 5										•	•
ФК 6	•										•
ФК 7					•		•				•
ФК 8	•	•									

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11
ПРН 1					•						•
ПРН 2		•								•	•
ПРН 3				•	•						•
ПРН 4			•		•						•
ПРН 5										•	•
ПРН 6						•		•	•	•	•
ПРН 7							•	•	•		•
ПРН 8				•			•			•	•
ПРН 9	•										•
ПРН 10		•								•	•
ПРН 11			•		•						•
ПРН 12				•						•	•
ПРН 13						•		•	•		•